

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নৱীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙনি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ সেউজীয়া সাৰ ধইনচা খেতিব..	২
☐ ব্যৱসায়িকভিত্তিত ব্ৰয়লাৰ	২
☐ মাঘ-ফাগুন মাহৰ বাবে প্ৰযোজ্য	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৩

□ ৪২ তম বছৰ □ ৩য় সংখ্যা □ ১ ফেব্ৰুৱাৰী - ২০২১ □ ১৬-৩০ মাঘ, ১৯৪২ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

১০খন ৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰদূত, কূটনৈতিক বিষয়াৰ এটি উচ্চস্তৰীয় প্ৰতিনিধি দলৰ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শন

দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ দেশসমূহৰ সৈতে কৃষি বাণিজ্যৰ সম্ভাৱনাময় এখন নতুন ক্ষেত্ৰ গঢ়ি তোলাৰ প্ৰয়াসেৰে অসম চৰকাৰৰ কৃষি বিভাগ, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ভাৰতীয় বাণিজ্য তথা ঔদ্যোগিক মহাসংঘৰ যৌথ উদ্যোগত বোকাখাতত আয়োজন কৰা ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি-উদ্যান শস্য মেলা-২০২১ত অংশ গ্ৰহণৰ উদ্দেশ্যে অসমলৈ অহা ১০ জন বিদেশী ৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰদূত আৰু কূটনৈতিক বিষয়াৰ এটা উচ্চ পৰ্যায়ৰ দলে যোৱা ২২ জানুৱাৰী তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শন কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত উপস্থিত হোৱা ইণ্ডোনেছিয়া, ভিয়েটনাম, কংগো, নাইজেৰিয়া, মংগোলীয়, ভূটান, ফিজি, ব্ৰিটান্দা এণ্ড টবেগ, মেছিডনিয়া আৰু ঘানা এই দহখন এছিয়া, আফ্ৰিকা আৰু অষ্ট্ৰেলিয়া মহাদেশৰ উচ্চপদস্থ বিষয়াৰ দলে ২২ জানুৱাৰীৰ বিয়লি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত উপস্থিত হৈ চাহ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগ, প্লেণ্ট পেথলজি, নীতিহাৰ আৰু উদ্ভৰ-পূব বিজ্ঞান আৰু জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগ পৰিদৰ্শন কৰে। দহখন বিদেশী ৰাষ্ট্ৰৰ উচ্চস্তৰীয় প্ৰতিনিধিসকলে উক্ত বিভাগসমূহ পৰিদৰ্শন কৰাৰ অন্তত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ সভাকক্ষত এখন শীৰ্ষ পৰ্যায়ৰ বৈঠকত অংশ গ্ৰহণ কৰে। এই বৈঠকত বিদেশী

ৰাষ্ট্ৰৰ শীৰ্ষ বিষয়াসকলক উঃ আদৰণি জনাই অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকাই অসম কৃষি

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বিদেশী ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ সকলো দিশৰ সহযোগিতা কামনা কৰে। বিদেশী ৰাষ্ট্ৰসমূহে বিশেষকৈ শিক্ষার্থী আৰু

জৰিয়তে কৃষি-গৱেষণা আৰু সম্প্ৰসাৰণৰ দিশত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অগ্ৰগতি সম্পৰ্কে এক পৰ্যালোচনা আগবঢ়ায়। এই অনুষ্ঠানত

দাসে অংশ গ্ৰহণ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে বিদেশী প্ৰতিনিধি দলটোত কংগো গণৰাজ্যৰ ৰাষ্ট্ৰদূত জিন বোপ্টিষ্ট কেছংগ মাউছেংগা আৰু গ্ৰিজেনী বেয়ানাকাহুমা, নাইজেৰিয়াৰ উচ্চায়ুক্ত এলাটাইজ ইছমাইল আয়ুবামী, মংগোলীয়ৰ ৰাষ্ট্ৰদূত গনচিং গেনবল্ড, মংগোলীয়ৰ ৰাষ্ট্ৰদূত বেছনজাত মাছাদৰাখ, ভূটানৰ কনছাল জেনেৰেল ফুৰ চেৰিং, ভূটানৰ ৰাষ্ট্ৰদূত জেম ফুৰ, ফিজিৰ চাৰ্জ দ্য এফেয়াৰ্চ নীলেছ বনীল, ব্ৰিটান্দা এণ্ড টবেগৰ ৰাষ্ট্ৰদূত চাৰলাইন চুছা এমেটচিয়া, নেহাৰু বধুৰ, মেছিডনিয়াৰ চাৰ্জ দ্য এফেয়াৰ্চ নেহাটইমিনি, ঘানাৰ চাৰ্জ দ্য এফেয়াৰ্চ বেলিৱাইন চেৰেচটাইন, ভিয়েটনামৰ পলিটিকেল এণ্ড ইকনমিক হেড নাগুৱেন থাই নজিক ডুং, ইণ্ডোনেছিয়াৰ সচিব এনী ইণ্ডলিয়াণ্ডি আৰু ইণ্ডোনেছিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰদূত মহম্মদ আকাল ইডিচনে অংশ গ্ৰহণ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° ডেকাৰ আহুানৰ প্ৰতি তাৎক্ষণিকভাৱে সঁহাৰি জনাই বিদেশী ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ দলটোত অংশ গ্ৰহণ কৰা মংগোলীয়, ঘানা, ফিজি আৰু ভিয়েটনামৰ শীৰ্ষ বিষয়াসকলে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সৈতে কৃষি-গৱেষণা আৰু সম্প্ৰসাৰণ কৃষি শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত দ্বি-পাক্ষিক চুক্তিৰ জৰিয়তে সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰো প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় পৰিদৰ্শনকালত ১০ জন বিদেশী ৰাষ্ট্ৰৰ উচ্চস্তৰীয় প্ৰতিনিধি দলটোৰ সৈতে কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকা, কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, ছত্ৰ-কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ, ডি.বি.টি.ৰ সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মা, পঞ্জীয়ক অপৰ্ণ কুমাৰ শইকীয়া, যুটীয়া পঞ্জীয়ক ড° অনুপ কুমাৰ দাস প্ৰমুখ্যে অন্যান্যসকল

বিশ্ববিদ্যালয়ত একেসময়তে দহখনকৈ বিদেশী ৰাষ্ট্ৰৰ উচ্চস্তৰীয় প্ৰতিনিধিৰ উপস্থিতি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বাবে ঐতিহাসিক তথা স্মৰণীয় ক্ষণ বুলি মন্তব্য কৰে। উপাচার্য ড° ডেকাই কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ কৃষি-গৱেষণা, কৃষি-শিক্ষা আৰু সম্প্ৰসাৰণ

গৱেষকৰ আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত দ্বি-পাক্ষিক সহযোগিতাৰ জৰিয়তে আগবাঢ়িব পাৰিলে এই দিশত উভয় ৰাষ্ট্ৰসমূহকে উপকৃত কৰিব বুলিও উপাচার্য গৰাকীয়ে উল্লেখ কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্যই দৃশ্য-শ্ৰাব্য উপস্থাপনৰ

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, ছত্ৰ-কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ, ডি.বি.টি.ৰ সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মা, পঞ্জীয়ক অপৰ্ণ কুমাৰ শইকীয়া, যুটীয়া পঞ্জীয়ক ড° অনুপ কুমাৰ

পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাত লা খেতিৰ প্ৰশিক্ষণ

পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাৰ কলজত অলপতে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পতংগতত্ত্ব বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপিকা তথা 'লা আনুৰণিক সম্পদ সংৰক্ষণ' আঁচনিৰ মুখ্য অধ্যক্ষ ড° পুৰ্ণিমা দাসৰ তত্ত্বাৱধানত জ্যেষ্ঠ গৱেষণা সহযোগী প্ৰিয়ংকা শইকীয়া আৰু কৃষি গৱেষণা সঞ্চালকালয়ৰ ক্ষেত্ৰ সহায়ক প্ৰাঞ্জল ভূঞাৰ সহযোগত 'বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত লা খেতি' শীৰ্ষক এটি প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই প্ৰশিক্ষণত প্ৰায় ৩৭ জন কৃষকে অংশ গ্ৰহণ কৰে। এই প্ৰশিক্ষণত

কৃষক অধিকাৰ সুৰক্ষা সমিতি, অসম, নাৰী অধিকাৰ সুৰক্ষা সমিতি, অসমৰ কাৰ্বি আংলং জিলাৰ বিষয়া তথা সদস্যসকলেও সহযোগিতা আগবঢ়ায়। এই প্ৰশিক্ষণত অংশ গ্ৰহণ কৰা অধিক সংখ্যক কৃষকেই লা খেতিৰ লগত জড়িত। কিন্তু তেওঁলোকে কোনো বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত এই লা খেতি কৰা নাছিল। তেওঁলোকে অতীজৰে পৰা প্ৰচলিত পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰে এই খেতি কৰি আহিছে যদিও বিশেষভাৱে লাভান্বিত হ'ব পৰা নাছিল। এই প্ৰশিক্ষণত বৈজ্ঞানিক

পদ্ধতিত কেনেদৰে লা পোষক উদ্ভিদৰ বাগিছা প্ৰস্তুত কৰি প্ৰণালীবদ্ধভাৱে বীজ লা পোষক গছত বিস্তাৰিত কৰা হয়, লাৰ অনিষ্টকাৰী পতংগৰ নিবাৰণ, লাৰ অৰ্থনৈতিক লাভালাভ আৰু ব্যৱহাৰ আদিৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা হয় আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁলোকে বৰ্তমান কৰি থকা লা খেতিত সন্মুখীন হোৱা অসুবিধাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰি এই সমস্যাসমূহকিমে সমাধান কৰিব পৰা যাব তাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয়। প্ৰধানকৈ কৃষকসকলে সন্মুখীন হোৱা লাৰ বজাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয় আৰু কৃষক অধিকাৰ সুৰক্ষা সমিতি, অসমৰ কাৰ্বি আংলং জিলাৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

ব্ৰয়লাৰ কুকুৰাৰ ঘৰৰ পৰিষ্কাৰ- পৰিচ্ছন্নতা আৰু বীজাণুমুক্তকৰণ (৩)

ধোঁৱাকৰণ বা জাগ দিয়া : উপযুক্ত ধোঁৱাকৰণে পামত বীজাণুমুক্ত পৰিবেশ বৰ্তাই ৰখাত যথেষ্ট সহায় কৰে। এই কথাটো মনত ৰাখিবলগীয়া যে পামঘৰটো সঠিকভাৱে চাফ-চিকুণ নকৰাকৈ ধোঁৱাকৰণ কৰিলে ইয়াৰ সম্পূৰ্ণ সুফল পোৱা নাযায়, সেয়ে ওপৰত উল্লিখিত ধৰণে পামঘৰ, সা-সঁজুলি আদি চাফ-চিকুণ কৰাৰ পিছত ধোঁৱাকৰণ কৰাটো অত্যন্ত জৰুৰী। সাধাৰণতে পোৱালিৰ বাবে

ঘৰটো প্ৰস্তুত কৰি যেনে ব্ৰুডাৰ, চিকগাৰ্ড, দানা-পানীৰ পাত্ৰ, লিটাৰ, পেপাৰ, লাইট আদি ঠিক-ঠাক কৰাৰ পিছত বেৰৰ পৰ্দাবোৰ পেলাই সম্পূৰ্ণ বায়ুসঞ্চালন বন্ধ কৰি ল'ব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত পামৰ দৰ্জা খেইখনো ভালদৰে পৰ্দাৰে ঢকাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। সাধাৰণতে পোৱালি পামলৈ অহাৰ ৪৮ ঘণ্টাৰ আগেয়ে ধোঁৱাকৰণ কৰিব লাগে। আবেলি সময় ধোঁৱাকৰণৰ বাবে (৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

সেউজীয়া সাৰ ধইনচা খেতিৰ আৱশ্যকীয়তা

সেউজীয়া সাৰ কিয় ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে : মাটিৰ গুণগত মান অৰ্থাৎ মাটিৰ উৎপাদিকা ক্ষমতা বজাই ৰাখিবলৈ হ'লে কেৱল ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰাই যথেষ্ট নহয়, ৰাসায়নিক সাৰক গছৰ খাদ্য হিচাপে কামত লগাবলৈ হ'লে যিবোৰ জীৱাণু মাটিত থকাৰ দৰকাৰ, সেইবোৰ জীৱাণু মাটিত জৈৱ পদাৰ্থৰ অবিহনে জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। বৰ্তমান যুগত উচ্চ ফলনশীল জাতৰ শস্য কৰিবলৈ গৈ অধিক পৰিমাণৰ ৰাসায়নিক সাৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰা বাধ্যতামূলক হৈ পৰিছে। তুলনামূলকভাৱে জৈৱ সাৰৰ প্ৰয়োগ সমভাৱে হোৱা নাই। জৈৱ সাৰৰ উৎস যেনে -গৰু, ম'হ, ছাগলি, গাহৰি, ভেড়া ইত্যাদিৰ সংখ্যা দিনে দিনে কমি আহিছে। ইয়াৰোপৰি জৈৱ পচন সাৰ সাধাৰণতে গৃহ সংলগ্ন স্থানত প্ৰস্তুত কৰা হয়। খেতিৰ মাটি যিহেতু কৃষক বন্ধুৰ গৃহৰ পৰা দূৰত থাকে, সেই কাৰণে জৈৱ সাৰ পথাৰত ব্যৱহাৰ কৰা ব্যয় সাপেক্ষে আৰু শ্ৰম সাপেক্ষে সম্ভৱ নহয়। সেইবাবে মাটিত জৈৱ পদাৰ্থ যোগান ধৰাৰ উদ্দেশ্যে যি শস্যৰ খেতি কৰি সেউজীয়া গা-গছ অথবা

শিপা কোমল অৱস্থাত মাটিৰ লগত মিলাই দিয়া হয় তাকেই সেউজীয়া সাৰ বোলা হয়। আমাৰ দেশত সেউজীয়া সাৰৰ প্ৰচলন প্ৰাচীন কালৰে পৰাই চলি আহিছে। ধইনচা, শন, মগুমাৰ, মাটিমাৰ, লেচেৰামাৰ, খেছাৰী বা ডাইলজাতীয় শস্যৰ খেতি কৰি কোমল অৱস্থাত মাটিৰ লগত মিলাই দিয়া হয়। ইয়াৰ ফলত মাটিত নাইট্ৰজেনৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি ঘটে লগতে মাটিত জৈৱ পদাৰ্থযুক্ত কৰি মাটিক অধিক উৎপাদনক্ষম কৰি তোলে।

সেউজীয়া সাৰ আচলতে কি : কেতবোৰ উদ্ভিদ বিশেষকৈ ডাইলজাতীয় শস্যৰ শিপা আৰু কাণ্ডত সৰু সৰু পিণ্ড (যাক ইংৰাজীত নডোল বোলা হয়) থাকে। সেইবিলাকৰ ভিতৰত চকুৰে নেদেখা অতি সূক্ষ্ম পৰজীৱী জীৱাণু বসবাস কৰে। এই জীৱাণুবোৰৰ বিশেষ গুণ হ'ল বতাহত থকা নাইট্ৰজেন গ্ৰহণ কৰি পিণ্ডবিলাকত আৱদ্ধ কৰি ৰাখিব পাৰে। পৰবৰ্তী সময়ত এই পিণ্ডবোৰ মাটিত পচি পিণ্ডত থকা নাইট্ৰজেন শস্যৰ বাবে উপযোগী হৈ পৰাৰ লগতে মাটিত জৈৱ পদাৰ্থৰ পৰিমাণ বঢ়ায়। এই উদ্দেশ্যে লৈ ধাননি পথাৰত সেউজীয়া

সাৰ হিচাপে ধইনচা, শন ইত্যাদিৰ খেতি কৰা হয়। উন্নতপ্ৰজাতিৰ ধইনচা (চাচবেনিয়া ৱাষ্ট্ৰাটা) সিঁচাৰ মাত্ৰ ৪৫ দিনৰ ভিতৰত মাটিত মিহলাই দিলে প্ৰতি বিঘা মাটিত ৮ ৰ পৰা ১৩ কিঃগ্ৰাঃ নাইট্ৰজেন জমা কৰিব পাৰে আৰু লগতে প্ৰচুৰ পৰিমাণে জৈৱ পদাৰ্থৰো যোগান ধৰে। ধইনচা গছ খুব সোনকালে বাঢ়ে, ৪৫ দিনত প্ৰায় ১.৫ মিটাৰ পৰ্যন্ত ওখ হয়। গছৰ কাণ্ড আৰু শিপাত অজস্ৰ বাদামী ৰঙৰ ক্ষুদ্ৰ পিণ্ড তৈয়াৰী হয়। কৃষি বিজ্ঞানীসকলৰ এক পৰীক্ষাৰ পৰা জনা গৈছে যে এই চেচবেনীয়া ৱাষ্ট্ৰাট নামৰ ধইনচা অন্যান্য মাহ বা ডাইল জাতীয় উদ্ভিদৰ তুলনাত ক্ষেত্ৰ বিশেষে ৫ ৰ পৰা ১০ শতাংশ বেছি পিণ্ড হয়।

বীজ সিঁচাৰ সময়ঃ ফাগুন মাহৰ ১৫ তাৰিখৰ পৰা বহাগৰ ১৫ তাৰিখ পৰ্যন্ত ধইনচাৰ বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। শলিধানৰ মাটিত বতৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি মে' মাহৰ ভিতৰত (১৫ জেঠৰ পৰা ১৫ আহৰ) মাটিত দুচাহ হাল মাৰি বীজ সিঁচিব লাগে।

বীজৰ পৰিমাণ : সকলো ধৰণৰ মাটিত ইয়াৰ খেতি কৰা যায়। বাম মাটিত বিঘাই প্ৰতি ৪ ৰ পৰা ৬ কিঃগ্ৰাঃ পৰ্যন্ত ধইনচা

বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। যদি কোনোবা মাটিত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ধইনচা খেতি কৰা হৈছে তেনেহ'লে ইয়াৰ লগত ৰাইজ-বিয়ামজাতীয় জীৱাণুসাৰ মিহলাই দিলে নাইট্ৰজেন অধিক পৰিমাণে মাটিত জমা হয়। এনে ক্ষেত্ৰত প্ৰতি কিঃ গ্ৰাঃ ধইনচাৰ বীজৰ লগত ২০-৩০ গ্ৰাম ৰাইজ-বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলাই দিয়া হয়। বীজ সিঁচাৰ পিছত মাটিত পাতলকৈ হালৰাই মৈয়াই বীজবোৰ ঢাকি দিব লাগে। সেউজীয়া সাৰ অৰ্থাৎ ধইনচা গছৰ বৃদ্ধি সাধাৰণতে নিৰ্ভৰ কৰে বৰষুণৰ পৰিমাণৰ ওপৰত। সময়মতে যদি বৰষুণ নহয় তেনেহ'লে ১০-১৫ দিনৰ অন্তৰত মাটিত পাতলকৈ পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। বীজ সিঁচাৰ ৬ ৰ পৰা ৮ সপ্তাহৰ পাছত অৰ্থাৎ গা-গছ টান হোৱাৰ আগত হালৰ মাধ্যমেৰে গছবোৰ মাটিত মিহলাই দিব লাগে। বিশেষকৈ ধান ৰোৱা মাটিত সেউজীয়া সাৰ জাতীয় উদ্ভিদ মিহলাওতে মাটিত ২ ৰ পৰা ২.৫ ইঞ্চি পানী থকা দৰকাৰ। আপেক্ষিকভাৱে ওখ মাটিত নাঙলেৰে তিনি চাৰিবাৰ হাল বাই গছবোৰ ভালকৈ মাটিত মিহলাই দিব লাগে আৰু ৬' মাটিত ১-২ বাৰ হাল বালেই হয়। মিহলোৱাৰ পিছত মাটিৰ ভিত্তিত ১০-১৫ দিনৰ ভিতৰত গছবোৰ পচি অতি

উন্নতমানৰ সাৰলৈ পৰিণত হয়।
সেউজীয়া সাৰৰ উপকাৰিতা :
◆পানীৰ অভাৱ থকা অঞ্চলত আৰু নিবিড় শস্য সূচীত মাটিৰ উৰ্বৰতা অৰ্থাৎ উৎপাদিকা শক্তি বজায় ৰখাত এই সাৰে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰে।
◆জৈৱ আৰু সেউজীয়া সাৰ হিচাপে ধইনচা খেতি কৰি মাটিত নাইট্ৰজেন আৰু জৈৱ পদাৰ্থ যোগান ধৰাৰ এক সহজ পদ্ধতি।
◆ইয়াৰ দ্বাৰা মাটিৰ ভৌতিক গুণাগুণ বৃদ্ধি আৰু মাটিৰ উৎপাদিকা শক্তি দীৰ্ঘস্থায়ী হয়।
◆মাটিত ৰাসায়নিক সাৰ ধাৰাবাহিক আৰু মাত্ৰাহীনভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ ফলত যি অম্লতা বা ক্ষাৰকীয় পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হয় সেই ক্ষাৰকীয়তা বা অম্লতা কিছু পৰিমাণে কমি যায়।
◆অন্তবৰ্তী বা পৰবৰ্তী খেতিৰ বাবে ফছফেট আৰু পটাছৰ মাত্ৰা গ্ৰহণযোগ্য অৱস্থাত থাকে।
◆গছবোৰ ঘনকৈ লগালে ৰ'দ, বতাহ আৰু বৰষুণৰ অভাৱত ভূমিক্ষয়ৰ আশংকা কমি যায়।
◆মাটিত ঘাঁহ-বনৰ উপদ্ৰৱে সুযোগ নাপায়। (পুনৰ মুদ্ৰিত)

বৃটেন ৰহমান
সুনীল ভট্টাচাৰ্য

ব্যৱসায়িক ভিত্তিত ব্ৰইলাৰ কুকুৰা পালন

ব্ৰইলাৰ হৈছে কেৱল মাংসৰ বাবে প্ৰতিপালন কৰা অতি সোনকালে বাঢ়ি অহাৰ ক্ষমতা থকা এবিধ উন্নতমানৰ কুকুৰা, যিবোৰে উপযুক্ত প্ৰতিপালনত মাত্ৰ ৬ সপ্তাহ বয়সত ১.৫-২.০ কিঃগ্ৰাঃ বা ততোধিক ওজন হ'বগৈ পাৰে। মাংসৰ বাবে প্ৰতিপালন কৰা এই ব্ৰইলাৰবোৰ মতা বা মাইকী দুয়ো প্ৰকাৰৰ হ'ব পাৰে।

ব্ৰইলাৰ প্ৰতিপালন পদ্ধতি :
ডিপলিটাৰ পদ্ধতিত ব্ৰইলাৰ কুকুৰাবোৰ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে ৰখাৰ উপযুক্ত নিয়ম হ'ল 'অল ইন এণ্ড অল আউট' পদ্ধতি অৰ্থাৎ এটা ঘৰত প্ৰতিপালিত হ'ব লগা আটাইবোৰ কুকুৰা একেলগে সোমাব আৰু ডাঙৰ হ'লে একেলগে ওলাই যাব বা বিক্ৰী কৰি দিয়া হ'ব।

ব্ৰইলাৰ জাত নিৰ্বাচন :
ব্ৰইলাৰ পোৱালিবোৰ সুনাম থকা হেটচাৰীৰ পৰাহে সংগ্ৰহ কৰিব লাগে। পোৱালিবোৰ সতেজ, দৌৰি ফুৰা, ওজন থকা (৪০-৪২) গ্ৰাম হ'ব লাগে। জনপ্ৰিয় কেইটামান হ'লীড জাত হ'ল -ডেনকৰ, হবাৰ্ড, হাইল, ৰ'চ, ষ্টাৰল, আই বি বি-৮০, আই বি এল-৮০, কেৰিৰ-৯১ ইত্যাদি।

ব্ৰডাৰ ঘৰৰ তৈয়াৰীকৰণ :
ব্ৰডাৰ ঘৰটো পোৱালি সোমোৱাৰ আগতে চাফা কৰি ধুই বীজাণুনাশক দ্ৰব্য প্ৰয়োগ কৰি শুকুৱাই ল'ব লাগে। ব্ৰইলাৰ জাকটো বিক্ৰী কৰি ঘৰটো খালি কৰাৰ লগে লগে ঘৰৰ ভিতৰত ব্যৱহাৰ কৰা সকলো বাচন-বৰ্তন, ব্ৰডাৰ আদি বাহিৰলৈ উলিয়াই লৈ পুৰণা লিটাৰবোৰ ঘৰৰ

ভিতৰৰ পৰা উলিয়াই পেলাব লাগে। ইয়াৰ পিছত মজিয়া, জালনা, বেৰ আদিৰ পৰা ধূলি-মাকতি, মকৰা জাল, লিটাৰ আদি একৰাই চাফা কৰি পেলাব লাগে।
আছিল-পাতি, মজিয়া, বেৰসমূহ ২ শতাংশ ফিনাইলয়ুজ পানীৰে ধুই চাফা কৰিব লাগে। ঘৰটো ভালদৰে শুকুৱাৰ পাছত এটা উচ্চ শক্তিসম্পন্ন বীজাণুনাশক দ্ৰব্য যেনে -৫% ফিনাইল + ২% ফৰমেলিনয়ুজ মিশ্ৰণ স্প্ৰেয়াৰৰ সহায়েৰে ঘৰৰ বাহিৰে ভিতৰে ভালদৰে স্প্ৰে কৰা উচিত।

ব্ৰইলাৰ স্বাস্থ্যৰ যতন :
৫-৭ দিন বয়সত ৰাণীখেত বেমাৰৰ ছিটা চকুত বা নাকৰ বিন্ধাত দিয়া হয়। ১০-১৪ দিন বয়সত গাম্বৰু বা আই বি চি চকুত টোপাল হিচাপে দিয়া হয়।

পামখন সদায়ে চাফ-চিকুশকৈ ৰাখিব লাগে। পামখনত লাগি থকা পালকজনৰ বাহিৰে আন মানুহক ভিতৰলৈ সোমাবলৈ দিব নালাগে, কাৰণ চাবলৈ অহা মানুহৰ জোতা-চেঙেল, কাপোৰ ইত্যাদিয়ে বেমাৰৰ বীজাণু কঢ়িয়াব পাৰে। ব্যৱহাৰ কৰা পুৰণা লিটাৰবোৰ দূৰত জ্বলাই দিব লাগে। ব্ৰইলাৰ প্ৰতিপালন উচিত মানদণ্ডৰ হ'লে দৰৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰা আঁতৰি থাকিব পাৰি। সাধাৰণতে দৰকাৰ নহ'লে দৰৰ ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে আৰু ব্যৱহাৰ কৰিলে চিকিৎসকৰ পৰামৰ্শ ল'ব লাগে। কুকুৰা পোৱালিবোৰক ছিটা দিয়াটো বাধ্যতামূলক। ছিটাৰোৰ ক্ৰম কৰাৰ সময়ৰ পৰা পামত ব্যৱহাৰ কৰালৈকে ২-৮ ডিগ্ৰী ছেল্টিগ্ৰেডৰ উষ্ণতাৰ মানদণ্ড ৰখাটো অতি প্ৰয়োজনীয়।

ব্ৰইলাৰ পাম পৰিচালনা সম্পৰ্কীয় আৱশ্যকীয় কথা :
১) ব্ৰইলাৰ পামখনত ২৪ ঘণ্টাই বিশুদ্ধ

পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।
২) পামখনৰ আশে-পাশে দেশীয় মুৰ্গী বা অন্য জন্তুৰ চাল-চলন ৰোধ কৰিব লাগে।
৩) ছিটা দিয়াৰ পিছত খালি পেকেট বা বটলবোৰ জ্বলাই দিব লাগে।
৪) এটা জাকৰ কুকুৰা ওলাই যোৱাৰ পিছত পাম ঘৰটোৰ ১২-১৫ দিনৰ বাবে খালি ৰখা ভাল। এই সময়খিনিৰ ভিতৰত ঘৰটো ভালকৈ পৰিষ্কাৰ কৰি বীজাণুনাশক ঔষধ ছটিয়াব লাগে। ঘৰটোত নতুনকৈ লিটাৰ দিব লাগে।
৫) ঘৰটোৰ দুৱাৰ মুখত বাথটাৰ বনাই দিব লাগে আৰু তাত পটাছ মিহলি পানী ৰাখিব লাগে যাতে ঘৰটোত সোমোৱাৰ আগতে ভৰি বা জোতা ফুট বাথত তিয়াই যাব পাৰি।
৬) মতা কুকুৰা মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰাই বেমাৰ নিশ্চিত কৰি তৎকালীন চিকিৎসাৰ দিশ কৰিব লাগে।
(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

মাঘ-ফাগুণ মাহৰ বাবে প্ৰয়োজ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

◆ জানুৱাৰী-ফেব্ৰুৱাৰী মাহত চাহগছবোৰত কলম দিয়া অৱস্থাত থকা বাবে প্ৰায়বিলাক প্ৰধান অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগৰ উপদ্ৰৱ দেখা পোৱা নাযায়। যিবিলাক চাহগছত কলম দিয়া নহয়, তেনেবোৰ চাহগছত চাহিপোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হয়। চাহিপোকৰ নিবাৰণৰ বাবে, ফেনপাইৰ'ক্সিনেট ৫ ই.চি. (১ঃ২০০০) বা বাইফেনথ্ৰিন ৮ এচ. চি.

(১ঃ১৬০০)ৰ যিকোনো এটা দৰৰ ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত প্ৰয়োগ কৰিলে সফল লাভ কৰিব।
◆ মাহজাতীয় শস্যৰ আক্ৰমণকাৰী ছেইবিবিন্ডা পোকক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ গছত ফুল ফুলাৰ পূৰ্বে এক চাহচামোচ ডেল্টামেথিন ২.৮ ই.চি. প্ৰতি পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই ছটিয়াব লাগে। গছত কুমলীয়া ছেই ধৰাৰ সময়ত পোকৰ

আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'লে এক চাহচামোচ মালথিয়ন ৫০ ই.চি. প্ৰতি পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত দুবাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। এই দৰে গুবৰকা, শোহনি, বগামাখি, মোৰাপোক আৰু কৰিড গান্ধীৰ বিৰুদ্ধেও কাম দিয়ে।
◆ ফ্লেম্বিন, উৰহি আদি শস্যত ৰঙাটাই আৰু মোৰাপোকৰ আক্ৰমণ হ'ব পাৰে। উক্ত দুইধৰণৰ পোক নিবাৰণৰ বাবে ফল নধৰা গছত এক চাহচামোচ প্ৰফেনোফ'ল ৫০ ই.চি. দৰৰ প্ৰতি পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই ছটিয়াব লাগে। ফল লগাৰ পাছত আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'লে ৩ চাহচামোচ

নিমাজল প্ৰতি পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব লাগে।
◆ কৃষকসকলে ধান ভঁৰালত ভৰাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ধান সংৰক্ষণ কৰাৰ আগত ভালদৰে ২-৩ দিন মান ৰ'দত শুকুৱাব লাগে। ভঁৰালঘৰ ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি ভঁৰালৰ বেৰ আৰু তলিখন মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. ঔষধৰ এক চাহচামোচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিশ্ৰণ কৰি স্প্ৰে কৰিব লাগে। তেনে কৰিলে কিছুদিনলৈ ভঁৰালত অন্যান্য কীট-পতংগৰ লগতে এন্দুৰৰ প্ৰৱেশ ৰোধ কৰিব পৰা যায়। ধান বস্তাৰ ৰাখিবলৈ হ'লে খালি বস্তাবোৰ ওপৰোক্ত ঔষধৰ মিশ্ৰণত

ডুৱাই ছাঁত শুকুৱাই লৈহে বস্তাত ভৰাই সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।
◆ পলমকৈ সিঁচা সৰিয়হ-শস্যৰ ফুল ফুলাৰ সময়। কৃষক ও মৌপালক সকলে ভাৰতীয় সঁচৰ মৌবাহ প্ৰতি হেষ্টিৰত ৫ টাকৈ নতুবা পশ্চিমীয়া সঁচৰ মৌবাহ দুটাকৈ সৰিয়হৰ পথাৰত স্থাপন কৰা উচিত। সৰিয়হত দেখা দিব পৰা মোৰাপোক আৰু সৰিয়হৰ ক'লা পলুৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ অক্সিডিমেটন মিথাইল ২৫ ই.চি. দৰৰৰ এক চাহচামোচ পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। নিমজাতীয় ঔষধ ব্যৱহাৰ
(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

সমূহীয়া জলসিঞ্চন আৰু ইয়াৰ
প্ৰয়োজনীয়তা

ভাৰতবৰ্ষত বিভিন্ন ধৰণৰ জলসিঞ্চন আঁচনি একেবাৰে ক্ষুদ্ৰৰ পৰা বৃহৎ আকাৰলৈ খাদ্য শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় হোৱাকৈ স্থাপন কৰা হৈছিল। যদিও এই আঁচনিবোৰ ৰূপায়ণ হৈছিল এক নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যেৰে, তেনেকুৱা সফল কিন্তু বিভিন্ন কাৰণত পোৱা নহ'ল। কৃষি উৎপাদনত পানীৰ অধিক কাৰ্য্যদক্ষ ব্যৱহাৰ সেয়েহে যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ পৰিছিল তাৰ উদ্দেশ্যে সৃষ্টি হৈছিল সমূহীয়া ভিত্তিক জলসিঞ্চনৰ ধাৰণা। ভাৰতবৰ্ষত এই ধাৰণাৰ আৰম্ভণি হয় ৮০ দশকৰ শেষৰফালে। ১৯৮৭ আৰু ২০০২ চনত যুগুত কৰা ৰাষ্ট্ৰীয় জলনীতিত স্থানীয় ব্যক্তিৰ দ্বাৰা স্থানীয় সমস্যাসমূহৰ সমাধানৰ বাবে গুৰুত্ব দিয়া হ'ল। এই নীতি প্ৰথমে প্ৰয়োগ কৰা ৰাজ্য হ'ল মহাৰাষ্ট্ৰ, মধ্যপ্ৰদেশ, গুজৰাট, অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ, উৰিষ্যা আদি। এই নীতিত পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন আৰু পানী পৰিষ্কাৰত বা স্থানীয় পানী আয়োগ আদি গঠন কৰি জলসিঞ্চনত পানী কাৰ্য্যদক্ষ ব্যৱহাৰত অংশীদাৰী হ'বলৈ কৃষকক সুবিধা দিয়া হয়। ভাৰতবৰ্ষত এনেকুৱা আঁচনিৰ দ্বাৰা প্ৰায় ১০.১৬ নিযুত হেক্টৰতকৈ অধিক কৃষি ভূমিত ৫৬৫৩৯ টা পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনেৰে সামৰিছে। অসমতো এনেকুৱা সংগঠন প্ৰায় ৭২০ টা আছে আৰু প্ৰায় ৪৭০০০ হেক্টৰ জলসিঞ্চন কৃষিভূমিক সামৰিব পাৰিছে।

জলসিঞ্চন কৃষিভূমিত কেনেকুৱা ধৰণৰ সমস্যাৰ অৱতাৰণা হয় আৰু সেইবোৰৰ সমাধানৰ অৰ্থে পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনে কি কৰিব পাৰে তাৰ এটা সম্যক ধাৰণা থকাটো কৃষকৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কথা। জলসিঞ্চন আঁচনি কৃষকৰ দ্বাৰা পৰিচালনা, ব্যৱস্থাপনা নাইবা সম্পূৰ্ণ নিয়ন্ত্ৰণত ৰখা দেখা পোৱা নাযায়। যুটীয়াভাৱে পৰিচালনা হ'ল এটা দিশ য'ত জলসিঞ্চন পদ্ধতিৰ পৰিচালনা, ব্যৱস্থাপনাত কৃষকৰ আগস্থান থাকিব। পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন হ'ব চৰকাৰী স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত সংগঠন। নিয়ম অনুসাবে পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন আৰু জলসিঞ্চন বিভাগ ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত থাকিব।

সংক্ষেপতে সমূহীয়া জলসিঞ্চনৰ সুবিধা :

জলসিঞ্চন আঁচনিৰ বিভিন্ন অংশক সামৰি যেনে ওপৰ বা উৎস অংশ, প্ৰধান নলী লগতে শাখা নলা সমূহত প্ৰবাহিত পানীৰ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু দিন অনুযায়ী প্ৰবাহৰ মাত্ৰা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব পৰাটো এটা ডাঙৰ সুবিধা। ইয়াৰ উপৰিও অন্যান্য সুবিধাসমূহ হ'ল -

(১) পানীৰ নিৰিখ নিৰ্দ্ধাৰণ আৰু ব্যৱহাৰ কৰা কৃষকৰ পৰা ইয়াক সংগ্ৰহ কৰা, (২) পানীৰ কাৰ্য্যদক্ষতা বৃদ্ধি কৰা, (৩) ব্যৱহাৰত পানীত প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু নিষ্কাশন নলাৰ পৰিষ্কাৰ কৰা, (৪) পানীৰ প্ৰয়োগৰ সময়ত হোৱা ক্ষতি হ্ৰাস কৰা, (৫) অৰ্থনৈতিক লাভালাভ বা মিতব্যয়ীভাৱে পানীৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা, (৬) ভূপৃষ্ঠ আৰু ভূগৰ্ভৰ পানী সংযুক্ত কৰি ব্যৱহাৰ, (৭) উপযুক্ত শস্যক্ৰম নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি শস্য প্ৰাবল্য বৃদ্ধি কৰি শস্য উৎপাদন বৰ্তাই ৰখা, (৮) সময়ে সময়ে হ'ব পৰা সংঘাতৰ সমাধান কৰা আৰু (৯) প্ৰশাসনিক আৰু বিত্তীয় নিয়মাবলী স্থিৰ কৰি কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰা ইত্যাদি।

সমূহীয়া পানী যোগানত সাংগঠনিক গাঠনি :

জলসিঞ্চনত পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন বা পানী পৰিষ্কাৰত লগত জলসিঞ্চন আৰু কৃষি বিভাগ জড়িত হৈ জলসিঞ্চন আৰু কৃষিৰ উপযুক্ত পৰিকল্পনাত সহায় কৰে। সাধাৰণতে পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনৰ কোনো সুস্থ গাঠনি নাই। ইয়াৰ সাংগঠনিক গাঠনি, আকাৰ আদি জলসিঞ্চন বিভাগৰ বাবে সুবিধাজনক হ'ব লাগে। এটা পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনৰ বাবে আকাৰ হ'ব লাগে ৫০০-৭৫০ হেক্টৰ কৃষিভূমিৰ অৰ্থে। অন্তৰ্ভুক্তি গাওঁ হিচাবে এখনো থাকিব পাৰে বা দুখনো থাকিব পাৰে।

ক্ষুদ্ৰ জলসিঞ্চন আঁচনিৰ বাবে এক স্তৰীয় এখন পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন থাকিব পাৰে। মধ্যমীয়া জলসিঞ্চন আঁচনিৰ বাবে দ্বিস্তৰীয় পদ্ধতিত তলত জলব্যৱহাৰকাৰী সংগঠন আৰু তাৰ ওপৰত গোটেই আঁচনি পৰ্য্যায়ত অন্য এটা সংগঠন থাকে। বৃহৎ জলসিঞ্চন আঁচনিৰ বাবে তিনি স্তৰীয় যেনে নিম্ন পৰ্য্যায়ত পানী ব্যৱহাৰকাৰীৰ সংগঠন, গাইণ্ডটীয়া শাখা নলাৰ বাবে এখন বিতৰক সমিতি আৰু শীৰ্ষত এখন আঁচনি পৰ্য্যায়ত সমিতি থাকে। এই সকলোবিলাক সমিতিৰ ভিতৰত পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনেই হ'ব পঞ্জীকৃত সংগঠন।

আঁচনি চলি থকা অঞ্চলৰ সকলো কৃষকেই হ'ব পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনৰ সদস্য। সংগঠনটোৰ এখন পৰিচালনা সমিতি থাকিব য'ত এজন সভাপতি, ধন ভঁৰালী, এজন সম্পাদক আৰু অতি কমেও ৫ জন সদস্য থাকিব। জলসিঞ্চন বিভাগ, কৃষি বিভাগ আৰু ৰাজহ বিভাগৰ এজনকৈ অনুমোদিত সদস্য সমিতিত সামৰা হ'ব। পানী ব্যৱহাৰকাৰী সংগঠনৰ এখন নিয়মাবলী থাকিব য'ত সমিতিৰ উদ্দেশ্য, সদস্যৰ সংজ্ঞা, সংগঠনৰ আকাৰ, কি কি কাম সংগঠনে কৰিব আদি উল্লেখ থাকিব। পৰিচালনা সমিতিৰ আকাৰ, কাৰ্য্য আৰু আইনী ক্ষমতা বৰ্ণনা থাকিব।

সমূহীয়া জলসিঞ্চনৰ সুদীৰ্ঘ সময়ৰ বাবে সুস্থিৰতা :

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৬ ফাগুনৰ পৰা ১৫ চ'ত, ১৯৪২ শক

পথাৰ শস্য

ৰোৱা আৰু :

১। উন্নত জাত : লাচিত, চিলাৰায় আৰু গোপীনাথ। বানপানী আক্ৰান্ত অঞ্চলত লুইত আৰু কপিলী আগতীয়াকৈ চপাব পৰা কম দিনীয়া জাত।

ক) এবিধৰ বাবে ১.২৫ মিঃ বহল আৰু ১০ মিঃ দীঘল আঠখন কঠীয়াতলী প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। তেনে জোখৰ এখন কঠীয়াতলীৰ বাবে ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১০০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

খ) প্ৰতিখন কঠীয়া তলিত ২০ - ৩০ কিলোগ্ৰাম গোবৰ নাইবা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰিয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চূপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

গ) পুলিবোৰ সোনকালে বাঢ়িবৰ বাবে ছৈ দিয়া প্লাষ্টিকৰ 'চানেল' দি প্ৰতি ছিটা কঠীয়া তলি ঢাকি থব পাৰিলে কঠীয়া ৰুবৰ সময় ৫-৬ দিন আগুৱাই দিব পাৰি।

২। ৰোৱাৰ সময় : চ'ত মাহৰ প্ৰথম পৰ্য্যেকৰ পৰা আৰু খানৰ কঠীয়া ৰুব পাৰি।

৩। ৰোৱাৰ পদ্ধতি : চাপৰ জাতৰ কঠীয়া ২০ চেঃমিঃ ব্যৱধানত শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত ১৫ চেঃমিঃ দূৰত্বত গোছা দিব আৰু ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ২০ চেঃমিঃ দূৰত্বত ৰব। প্ৰতি গোছাত ২/৩ ডালকৈ কঠীয়া দিব আৰু ৪-৫ চেঃমিঃৰ অধিক গভীৰতাত নুপুতিব।

৪। খালিঠাই পূৰ্ণা : কঠীয়া মৰি নাইবা অন্য কাৰণত খালি হোৱা গোছা বিলাক কঠীয়া ৰোৱাৰ ৭-১০ দিনৰ ভিতৰত নতুনকৈ ৰুই পূৰ কৰি দিব।

৫। সাৰ প্ৰয়োগ : মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি এক টনকৈ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

ক) শেষৰ বাৰ বোকা কৰাৰ সময়ত ৪ কিঃগ্ৰাম ইউৰিয়া, ১৮ কিঃগ্ৰাম একক চূপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

খ) ওখ জাতৰ ধানৰ ক্ষেত্ৰত সাৰৰ পৰিমাণ আধালৈ কমাই দিব।

গ) আধাধানৰ কঠীয়া পথাৰত ৰোৱাৰ পৰা ২৫-৩০ দিন হ'লে দ্বিতীয়বাৰ ইউৰিয়া টপড্ৰেছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। চাপৰ জাতৰ আধাধানৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ৪ কিঃগ্ৰাম আৰু ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত ২ কিঃগ্ৰাম হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

ঘ) ৰোৱা আৰু চাপৰ জাতৰ (উন্নত) ক্ষেত্ৰত ওপৰৰি ৪ কিঃগ্ৰাম ইউৰিয়া গেৰেলী ধৰা সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব। অৰ্থাৎ এবিঘাত সৰ্বমুঠ ১২ কিঃগ্ৰাম ইউৰিয়া প্ৰয়োগ

কৰিব লাগে। ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বমুঠ ৬ কিঃগ্ৰাম ইউৰিয়া হ'ব লাগে।

৬। অলাগতিয়া ঘাই-বনবিলাক সময়মতে নিৰ্বাণ কৰি দিব।

এই সময়ছোৱাত পথাৰত যাতে যথেষ্ট জীপ থাকে তালৈ লক্ষ্য ৰাখিব। জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থাকিলে মাটি শুকাই যোৱাৰ আগতে পানী যোগান ধৰিব।

* পথাৰত জীপ থাকিলে দানা জাতীয় ঔষধখিনি পোনে পোনে শস্য তলিত ছটিয়াই দিব।

৭। শস্যৰ অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগবিলাক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা ঔষধৰ যিকোনো এবিধ ৫০-৬০ লিঃ পানীৰ লগত মিহলাই এবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

১। অনুমোদিত জাত আৰু বীজ সিঁচাৰ সময় :

(ক) জে আৰ চি ২১২ (চবুজচোনো)- ফাগুনৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকৰ পৰা বহাগৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকলৈ। মধ্যমীয়া আৰু ওখ মাটিৰ বাবে উপযোগী।

(খ) জে আৰ চি ৭৪৪৭ (শ্যামলী) - ফাগুনৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকৰ পৰা বহাগৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকলৈ। মধ্যমীয়া আৰু ওখ মাটিৰ বাবে উপযোগী।

(গ) জে আৰ চি ৩২১ (সোণালী) - ফাগুনৰ প্ৰথমৰ পৰা বহাগৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকলৈ। দ' মাটিৰ বাবে উপযোগী।

(ঘ) ইউ পি চি ৯৪ (ৰেশমা) - ফাগুনৰ প্ৰথমৰ পৰা বহাগৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকলৈ। দ' মাটিৰ বাবে উপযোগী।

২। এবিঘা মাটিৰ বাবে শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত সিঁচিবলৈ ১.৫ কিঃগ্ৰাম আৰু চটিয়াই সিঁচিবলৈ ২ কিঃগ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

৩। যদি পথাৰত উই পৰুৱা, কুমতি আদি পোকৰ উপদ্ৰৱ আছে তেন্তে বীজ সিঁচাৰ ১৫ দিন মানৰ আগতে ৫ শতাংশ শক্তিকৃত মালাথিয়ন পাউদাৰ ৪ কিঃগ্ৰাম প্ৰতি বিঘা তলিত ছটিয়াই

মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

৪। মাটিডোখৰ অগ্নীয় হ'লে বিঘাই প্ৰতি ৩-৪ কুইণ্টল হিচাবে চূণ বীজ সিঁচাৰ ৩ সপ্তাহ মানৰ আগতে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

প্ৰতি তিনি বছৰৰ মূৰে মূৰে এবাৰ চূণ প্ৰয়োগ কৰিব।

৫। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই সস্তৰ হ'লে

প্ৰতি বিঘা তলীত এক টনকৈ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

ড° ৰঞ্জিত কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

ফাগুন-চ'ত মাহত কৃষকসকলে ফল-মূলৰ বাগিচাত ল'বলগীয়া পৰিচয়্যাসমূহ এনেধৰণৰ-

কল : নতুনকৈ কলৰ বাৰীপাতিবৰ বাবে মাটি ডোখৰ চাহ কৰি কলৰ জাত অনুযায়ী নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বত গাঁত খন্দাৰ ব্যৱস্থা কৰক আৰু মাহটোৰ শেষৰ ফাললৈ পুলি ৰোৱা কাম আৰম্ভ কৰিব পাৰে। পুৰণা কলৰ বাৰী মাটিত জীপ ৰাখিবলৈ ৮-১০ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক। বৰষুণ পৰিলে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব নোলাগে। কল গছৰ গাত থকা শুকান পাত বা পচা পট্টাবোৰ আঁতৰাই পেলাওক। কলডিল ওলোৱা গছৰ গুৰিত এটা মাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখিব লাগে।

নাৰিকল : নাৰিকল গছৰ গুৰিৰ মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে প্ৰতি ১২-১৫ দিনৰ মূৰত পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰক। পানী

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

